

Αθήνα 24 Ιουλίου 2011

Ανοικτή επιστολή στους γονείς των φοιτητών

Αγαπητοί γονείς,

Ίσως σας φανεί παράξενο να λάβετε αυτή την επιστολή, καθώς δεν συνηθίζεται η επικοινωνία μεταξύ γονιών και καθηγητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Όμως εμείς που διδάσκουμε τα παιδιά σας στο πανεπιστήμιο δεν αγνοούμε πόσο αγωνιάτε για το μέλλον τους και πόσες θυσίες κάνατε και κάνετε για αυτό. Προσωπικά δεν ξεχνώ την αγωνία των δικών μου γονιών πριν καταφέρω να μπω στο πανεπιστήμιο, την οικονομική συνδρομή τους και την ηθική τους στήριξη σε όλη τη διάρκεια των μακροχρόνιων (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών) σπουδών μου. Η Ελληνική οικογένεια επενδύει στη μόρφωση των παιδιών της και εμπιστεύεται το ελληνικό πανεπιστήμιο· άρα έχει δικαίωμα να ξέρει τι γίνεται σε αυτό. Γι αυτό λοιπόν αποφάσισα να σας γράψω.

Καταρχήν ας συστηθώ. Μετά τις προπτυχιακές σπουδές μου στο τμήμα Φιλοσοφίας Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, πήγα για μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές ψυχολογίας στη Γαλλία σε μια περίοδο που δεν ήταν δυνατό να κάνει κάποιος τέτοιες σπουδές στην Ελλάδα. Στη συνέχεια δούλεψα για επτά χρόνια στην Μεγ. Βρετανία ως διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό (λέκτορας και επίκουρος) πριν έρθω στην Ελλάδα στο τέλος του 2003 ως αναπληρώτρια καθηγήτρια στο τμήμα ψυχολογίας του Παντείου και πέρσι κρίθηκα επιτυχώς για την θέση της καθηγήτριας. Από τη στιγμή που γύρισα στην Ελλάδα ζω μια συνεχή προσπάθεια "μεταρρύθμισης" του πανεπιστημίου που το οδηγεί από το κακό στο χειρότερο και έχω αγανακτήσει. Πριν μερικές μέρες κατατέθηκε ένα ακόμα νομοσχέδιο που, αν ψηφιστεί, θα σημάνει το τέλος των πανεπιστημιακών σπουδών στην Ελλάδα. Επιτρέψτε μου στη συνέχεια να σας πω γιατί.

Ας μιλήσουμε λίγο για το Πανεπιστήμιο που πολύ εύκολα απαξιώνεται στο λόγο πολιτικών και δημοσιογράφων. Ποια είναι η λειτουργία του; Το πανεπιστήμιο, σε αντιδιαστολή με το σχολείο, οφείλει να διδάσκει την γνώση που παράγει μέσω της έρευνας ή που παράγεται σε άλλα αντίστοιχα ιδρύματα με βάση τους κανόνες της επιστήμης. Η αποστολή του είναι διττή: μάθηση και έρευνα. Οφείλουμε να δίνουμε στους φοιτητές τα εργαλεία κατανόησης και παραγωγής της γνώσης. Οφείλουμε να τους κάνουμε να σκέφτονται, να κρίνουν τα αποτελέσματα ερευνών και να μπορούν να κάνουν έρευνα και οι ίδιοι. Για αυτό λεγόμαστε και μέλη ΔΕΠ (Διδακτικό και Ερευνητικό Προσωπικό). Μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι, με όλα τα προβλήματα, αυτή την κεντρική αποστολή την εκτελεί το Δημόσιο πανεπιστήμιο. Αρκεί να σκεφτείτε παραδείγματα αποφοίτων μας που συνεχίζουν σπουδές στο εξωτερικό και διαπρέπουν. Θα έχετε σίγουρα τέτοια παιδιά δίπλα σας. Είμαστε όλοι χαρούμενοι και περήφανοι που τα καταφέρνουν.

Πολύ συχνά όμως ακούμε ότι το πανεπιστήμιο δίνει πτυχία "χωρίς αντίκρουσμα" και αυτός είναι ένας από τους λόγους που πρέπει να αναμορφωθεί. Ας σκεφτούμε όμως. Για χρόνια το πανεπιστήμιο στελεχώνει την Ελληνική κοινωνία με γιατρούς, δικηγόρους, μηχανικούς, υπαλλήλους κάθε λογής, δασκάλους, καθηγητές και τόσους άλλους. Έχουμε παράπονα από τις γνώσεις τους; Πολλοί από σας σπουδάσατε και οι ίδιοι. Δεν είστε καλοί επαγγελματίες; Είναι γεγονός ότι όλο και περισσότεροι πτυχιούχοι είναι άνεργοι. Φταίει όμως για αυτό τα πτυχία; Μας λένε ότι τα πτυχία δεν είναι συνδεδεμένα με τις ανάγκες της αγοράς. Δεν είναι αυτός ο στόχος της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Τα πτυχία πρέπει να συνδέονται με τις επιταγές της επιστήμης και όχι της αγοράς. Δεν είναι το πανεπιστήμιο που παράγει την ανεργία. Άλλωστε σήμερα, που η χώρα μας "έπιασε πάτο" και άγεται και φέρεται από τις αγορές και τα κερδοσκοπικά παιχνίδια τους, είναι τουλάχιστον ανήθικο να θέλουν η παιδεία να ακολουθήσει τις επιταγές της αγοράς. Αυτό είναι το διακύβευμα: να πουλήσουμε και εκείνο το χώρο που στοχεύει να καλλιεργήσει νέους επιστήμονες, καλούς επαγγελματίες και αξιοπρεπείς και ελεύθερους πολίτες.

Στόχος των "μεταρρυθμίσεων" είναι να μειώσουν τον αριθμό των ανθρώπων που έχουν πρόσβαση στα πανεπιστήμια, να μεταφέρουν το κόστος των σπουδών στον φοιτητή και την οικογένειά του και να αποδεδμεύσουν το κράτος από τη χρηματοδότηση της ανώτατης εκπαίδευσης και την υποχρέωση να βρίσκει επαγγελματικές λύσεις για τους νέους πτυχιούχους. Η πολιτική αυτή είναι καταστροφική για τα νέα παιδιά αλλά και για τον τόπο συνολικά. Ας δούμε γιατί.

Όταν η υπουργός Παιδείας ανακοίνωσε τις "μεταρρυθμιστικές" της προθέσεις δήλωσε ότι το "πανεπιστήμιο της μεταπολίτευσης έχει οριστικά τελειώσει". Για να καταλάβουμε το νόημα αυτής της δήλωσης πρέπει να σκεφτούμε τι έκανε το πανεπιστήμιο της μεταπολίτευσης για την Ελληνική κοινωνία. Δύο πράγματα έρχονται στο νου: εκδημοκράτισε τους θεσμούς στο πανεπιστήμιο και επέτρεψε την πρόσβαση σε αυτό σε μεγαλύτερα στρώματα της Ελληνικής κοινωνίας. Δεν υπάρχουν δίδακτρα ή εξέταστρα, τα εργαλεία (βλ. Βιβλία) δίνονται δωρεάν, το πανεπιστήμιο διοικείται με την συμμετοχή όλων, νέοι προερχόμενοι από λαϊκά στρώματα έχουν τη δυνατότητα μεγαλύτερης πρόσβασης σε αυτό. Είναι γεγονός ότι το πανεπιστήμιο της μεταπολίτευσης βοήθησε στην κινητικότητα της ελληνικής κοινωνίας και πολλοί επωφελήθηκαν από αυτό και βελτίωσαν τις συνθήκες της επαγγελματικής τους ζωής. Αυτά ακριβώς τα στοιχεία θα αλλάξουν με το νέο νομοσχέδιο.

Ένα κεντρικό αίτημα της ελληνικής κοινωνίας είναι να μπορέσουν τα παιδιά της να σπουδάσουν και να έχουν πρόσβαση σε ανώτατα επίπεδα γνώσης. Το γεγονός ότι οι πολλοί έχουν πρόσβαση στη γνώση ενοχλεί. Οι εισαγωγικές εξετάσεις έρχονται να ρυθμίσουν τυπικά την πρόσβαση και να κατηγοριοποιήσουν τους υποψηφίους με βάση την επίδοσή τους σε μια εξέταση σε γνωστικά αντικείμενα και σχολές. Αυτή η κατάσταση των υποψηφίων "αξιολογεί" και τις σχολές όχι όμως με βάση την επιστημονική τους συμβολή αλλά τη ζήτηση των υποψηφίων· στις πιο περιζήτητες σχολές (βλ αστυνομικές ή παιδαγωγικά τμήματα) αυξάνονται οι βάσεις τα τελευταία χρόνια. Όμως οι κυβερνήσεις

ανταποκρινόμενες αφενός στο αίτημα για πρόσβαση στα πανεπιστήμια αλλά και αφετέρου στο αίτημα των τοπικών κοινωνιών για περιφερειακή ανάπτυξη ιδρύουν τμήματα και πανεπιστήμια χωρίς καμιά εκπαιδευτική και ερευνητική στρατηγική και έτσι ο αριθμός των εισακτέων αυξάνεται. Οι πτυχιούχοι ζητούν κατοχύρωση των επαγγελματικών τους δικαιωμάτων και πρόσβαση στην εργασία. Επειδή η αγορά εργασίας δεν θέλει/μπορεί να τους απορροφήσει τίθενται άλλα κριτήρια και τα πτυχία απαξιώνονται. Για παράδειγμα το πτυχίο φιλολόγου, μαθηματικού ή χημικού δεν κρίνεται επαρκές για να γίνει κανείς καθηγητής σε σχολείο και πρέπει ο πτυχιούχος να "αξιολογηθεί" ξανά μέσα από το διαγωνισμό του ΑΣΕΠ. Μας λένε λοιπόν ότι έτσι οι καλύτεροι θα διδάσκουν στα σχολεία. Σίγουρα στα σχολεία διδάσκουν ικανοί άνθρωποι. Αλλά δεν είναι ικανοί αυτοί που δεν έδωσαν στον ΑΣΕΠ και που εσείς τους εμπιστεύεστε τα παιδιά σας στα φροντιστήρια; Ίσως ορισμένοι από σας να απαξιώνετε τον καθηγητή του σχολείου και θεωρείτε καλύτερο το καθηγητή του φροντιστηρίου. Και οι δύο είναι πτυχιούχοι του ίδιου πανεπιστημίου: απλά ο ένας κατάφερε να αποκομίσει μια σταθερή εργασία μετά από ένα διαγωνισμό με κλειστό αριθμό θέσεων, ενώ ο άλλος συνεχίζει μια επισφαλής εργασία συχνά χωρίς ασφάλιση. Οι θέσεις στην αγορά είναι λίγες και άρα η ανοιχτή πρόσβαση σε επαγγελματική κινητικότητα είναι μια απάτη. Η κοινωνία μας αντί να προσπαθήσει να αυξήσει τις θέσεις εργασίας επιθυμεί να μειώσει τον αριθμό εκείνων που μπορούν να τις διεκδικήσουν. Ο νέος νόμος θα κάνει τα πράγματα χειρότερα σε αυτό το επίπεδο.

Με το νέο σχέδιο νόμου παροτρύνεται η πανεπιστημιακή κοινότητα να θεσπίσει σπουδές διαφορετικών κύκλων. Προτείνεται να γίνουν οι προπτυχιακές σπουδές τριετούς διάρκειας και στη συνέχεια να ακολουθεί διετής μεταπτυχιακός κύκλος. Δεν νοείται επιστημονική εκπαίδευση τριετούς διάρκειας και μάλιστα όταν το πρώτο έτος θα είναι εισαγωγικό σε πολλά επιστημονικά πεδία. Άρα μιλάμε για μια απλή κατάρτιση που δεν θα οδηγεί σε επαγγελματικά δικαιώματα. Αυτά θα δίνονται με την συμπλήρωση του μεταπτυχιακού κύκλου (τετραετείς ή πενταετείς σπουδές). Όμως στα μεταπτυχιακά θα υπάρχει πολύ περιορισμένη πρόσβαση και επιπλέον θα υπάρχουν δίδακτρα. Το άρθρο 16 του συντάγματος που με πολύ αγώνα κατάφερε το πανεκπαιδευτικό κίνημα, και με τη συμπαράσταση της κοινωνίας, να μην αναθεωρηθεί, κατοχυρώνει ότι οι προπτυχιακές σπουδές είναι δωρεάν. Μέχρι μια πιθανή μελλοντική αναθεώρησή του οι προτεινόμενες 3τες σπουδές θα είναι δωρεάν αλλά δεν θα αξίζουν τίποτα επαγγελματικά και μόνο όσοι έχουν την οικονομική δυνατότητα θα ολοκληρώνουν αυτό που μέχρι σήμερα ονομάζουμε πτυχίο. Έτσι επιτυγχάνεται ο στόχος της μείωσης εκείνων που θα μπορούν να διεκδικήσουν εργασία με βάση επιστημονική μόρφωση.

Η κυβέρνηση για να απαντήσει στην κριτική ότι οι φτωχότεροι δεν θα μπορούν να σπουδάσουν μιλά στο νομοσχέδιο για φοιτητικά δάνεια και υποτροφίες. Δηλαδή ο φοιτητής θα δανείζεται για να σπουδάσει και όταν βρει δουλειά θα αποπληρώνει. Αυτό δεν είναι δωρεάν παιδεία. Αυτό είναι δώρο στις τράπεζες και δια βίου υποδούλωση των νέων εργαζόμενων επιστημόνων. Ο νέος που χρωστά τις σπουδές του θα αναγκαστεί να κάνει οτιδήποτε για να αποπληρώσει (βλ. στις ΗΠΑ που κατατάσσονται έμμισθοι φαντάροι για να πληρώσουν τις σπουδές τους), θα αποδεχτεί χωρίς καμιά διεκδίκηση οποιοδήποτε όρο

εργασίας και καταχρεωμένος δεν θα μπορεί να ξεκινήσει την ενήλικη ζωή του, να φτιάξει οικογένεια κλπ. Όσο για τις υποτροφίες τα πανεπιστήμια δεν έχουν τη δυνατότητα από την κρατική επιχορήγηση να βοηθούν τους φοιτητές και άρα θα πρέπει να αναζητήσουν χορηγίες. Όταν όμως ο μεταπτυχιακός φοιτητής ή ο υποψήφιος διδάκτορας στο τμήμα Επικοινωνίας θα επιχορηγείται από το τάδε εκδοτικό συγκρότημα δεν υπάρχει κίνδυνος χειραγώγησης της έρευνας; Όταν μια τράπεζα χρηματοδοτεί κάποιον στις οικονομικές επιστήμες δεν εγείρονται υπόνοιες διαπλοκής;

Εδώ βρίσκεται ένα επιπλέον πρόβλημα που φέρνει το νέο νομοσχέδιο: την κατάργηση της ακαδημαϊκής ελευθερίας. Οι καθηγητές στο πανεπιστήμιο είμαστε, με βάση το άρθρο 16 του συντάγματος, δημόσιοι λειτουργοί και πληρωνόμαστε από το κράτος. Από αυτή μας την ιδιότητα απορρέει η ακαδημαϊκή ελευθερία στη διδασκαλία και την έρευνα. Δεν είμαστε υπάλληλοι μιας εταιρείας, δεν εξαρτώμεθα οικονομικά από κάποιον αλλά με βάση την επιστημονική δεοντολογία και το δημόσιο συμφέρον οφείλουμε να ερευνούμε και να διδάσκουμε. Αυτό θα αλλάξει. Ναι μεν το άρθρο 16 προστατεύει για την ώρα την ιδιότητά μας αλλά οι μισθοί μας και το εύρος τους θα καθορίζονται ανά πανεπιστήμιο μέσα από τον οργανισμό του, με βάση τις "επιδόσεις" μας αλλά και τον πλούτο του πανεπιστημίου που ανήκουμε. Με το πρόσχημα της αυτοτέλειας των πανεπιστημίων, το υπουργείο μεταφέρει την συνταγματική του υποχρέωση για χρηματοδότηση στα πανεπιστήμια. Πολλά ερωτήματα προκύπτουν. Που θα βρουν καταρχήν τα λεφτά τα πανεπιστήμια; Ένα μέρος θα προέρχεται από την κρατική χρηματοδότηση, ένα μέρος από τα διδάκτρα (ποιος θα επιθυμεί να διδάσκει στα προπτυχιακά;), ένα μέρος από χορηγίες (βλ. θέματα διαπλοκής) και ένα μέρος από την "αξιοποίηση" της περιουσίας των πανεπιστημίων. Το νομοσχέδιο συγκροτεί μάλιστα μέσα στα πανεπιστήμια Ανώνυμες Εταιρείες για το σκοπό αυτό! Τα πανεπιστήμια θα λειτουργούν με ιδιωτικά κριτήρια και θα πουλούν υπηρεσίες εκπαίδευσης! Η ακαδημαϊκή ελευθερία θα αποτελεί παρελθόν γιατί για να επιβιώσει ο πανεπιστημιακός θα πρέπει να ακολουθεί πεδία που θα μπορούν να προσελκύσουν χορηγίες. Αναρωτιέμαι αν σε λίγο σε αυτόν τον τόπο που επαίρεται ότι την γέννησε θα διδάσκεται ακόμα η φιλοσοφία... Επίσης αν οι μισθοί και τα κριτήρια επιλογής καθηγητών καθορίζονται ανά πανεπιστήμιο ποιος θα κρίνει τι μισθό θα πάρει ο καθένας; Μήπως οι "δικοί μας άνθρωποι" θα πληρώνονται καλύτερα;

Επιπλέον, το νομοσχέδιο αλλάζει ριζικά τον τρόπο διοίκησης των πανεπιστημίων. Τα συλλογικά όργανα όπως οι σύγκλητοι θα έχουν μόνο συμβουλευτικό χαρακτήρα ακόμα και σε θέματα συγχώνευσης ή κατάργησης τμημάτων. Όλες τις αποφάσεις θα τις παίρνει ένα ολιγομελές συμβούλιο διοίκησης που θα εκλέγεται, κατά ένα μέρος του από τις ανώτερες βαθμίδες, χωρίς τη συμμετοχή των εργαζόμενων και των φοιτητών. Η μείωση της συμμετοχής της πανεπιστημιακής κοινότητας δεν πρόκειται να μειώσει και τα φαινόμενα διαπλοκής αλλά να τα αυξήσει. Από ποιον θα ελέγχεται και με τι κριτήρια το συμβούλιο; Πως θα αποφασίζεται η στρατηγική και οι στόχοι ενός ιδρύματος; Όπου συγκεντρώνεται εξουσία σε λίγους ευδοκιμεί η διαπλοκή και η διαφθορά. Οι πρυτάνεις αντιδρούν σε αυτό το σημείο, και είναι προς τιμή τους γιατί πολλοί από αυτούς θα μπορούσαν να γίνουν μέλη αυτού του συμβουλίου όπως προβλέπουν και οι μεταβατικές διατάξεις. Καταλαβαίνουν

όμως ότι καταργείται η ακαδημαϊκότητα που βασίζεται στη δημοκρατική διοίκηση καθώς και το ότι το πανεπιστήμιο χάνει όχι μόνο τον δωρεάν αλλά και το δημόσιο χαρακτήρα του.

Θα μου πείτε ότι όλα είναι τέλεια σήμερα στο πανεπιστήμιο και πρέπει να τα υπερασπιστούμε; Δεν υπάρχουν φαινόμενα ιδιωτικοποίησης και διαπλοκής; Όλοι οι καθηγητές είναι εντάξει στις υποχρεώσεις τους; Θα συμφωνήσω μαζί σας ότι τέτοια φαινόμενα υπάρχουν και ο καθένας μας μπορεί να φέρει παραδείγματα. Δεν υποστηρίζω τις στρεβλώσεις της υπάρχουσας κατάστασης. Όμως θα σας προτρέψω να σκεφτείτε αν στους δικούς σας χώρους δουλειάς είναι όλοι εντάξει, αν κάποιοι δεν χρησιμοποιούν το σύστημα για δικό τους όφελος. Δεν υπάρχουν άλλοι χώροι που το ίδιο το κράτος επωφελείται από τους θεσμούς και δημιουργεί πελατειακές σχέσεις; Τα φαινόμενα αυτά μας φαίνονται ιδιαίτερα απαράδεκτα για το πανεπιστήμιο γιατί ακριβώς είναι ένας χώρος που πρέπει να διέπεται από ελευθερία και δημοκρατία. Είμαστε πολλοί που και τα καταγγέλλουμε και τα καταδικάζουμε. Αυτό που φταίει δεν είναι το θεσμικό πλαίσιο αλλά ο τρόπος χρήσης του. Οι κυβερνώντες είναι οι τελευταίοι που δικαιούνται να ομιλούν καθώς εκείνοι διέφθειραν τις κομματικές νεολαίες τους για να ελέγχουν τις πρυτανικές και άλλες εκλογές. Αυτά θα πρέπει να αλλάξουν και θα αλλάξουν αν εξακολουθήσει να υπάρχει το δημόσιο και δημοκρατικό πλαίσιο που καθόριζε το πανεπιστήμιο. Το σημερινό σχέδιο νόμου μετατρέπει τα πανεπιστήμια σε αυταρχικά κολέγια.

Θα μπορούσαμε να πούμε και άλλα για το νομοσχέδιο: για την επισφαλή εργασία που επιφυλάσσει σε νέους επιστήμονες που θα ήθελαν να το στελεχώσουν (κατάργηση της βαθμίδας του λέκτορα και αντικατάσταση της με συμβασιούχους) , για τον ραγιαδισμό που το διέπει (ξένοι καθηγητές μπορούν να έρθουν να διδάξουν και ενώ θα διατηρούν το μισθό και τη θέση τους θα πληρώνονται από το ελληνικό κράτος ενώ εμείς δεν θα μπορούμε να κάνουμε το ίδιο· δηλαδή αν έμενα στην Αγγλία θα ήμουν πιο άξια επιστήμονας απ' ότι είμαι τώρα;), για την απαξίωση των προσπαθειών των παιδιών (θα χάνουν την φοιτητική τους ιδιότητα αν καθυστερούν στις σπουδές τους). Δεν θέλω όμως να σας κουράσω άλλο.

Ζούμε μια δύσκολη περίοδο στην Ελλάδα και πολλοί βρίσκονται σε ιδιαίτερα δυσμενή θέση. Σκέφτομαι τα νέα παιδιά που σιγά σιγά θα φεύγουν έξω. Θα μορφώνουμε ανθρώπους που θα γίνονται παραγωγικοί σε άλλες κοινωνίες. Πώς να τους πεις όμως να μην φύγουν; Όπως μπορεί να φύγουν και πολλοί από τους 800 άξιους νέους επιστήμονες που ενώ έχουν εκλεγεί στα πανεπιστήμια με βάση τις προγραμματικές συμβάσεις και προκηρύξεις του Υπουργείου, εδώ και 2 χρόνια περιμένουν να διοριστούν. Και εγώ η ίδια σκέφτηκα να φύγω στο εξωτερικό όταν ανακοινώθηκαν τα μέτρα για το πανεπιστήμιο. Η πρώτη μου σκέψη ήταν γιατί να μείνω σε ένα θεσμό που δεν με βοηθά να παράγω, που με απαξιώνει και με ένα μισθό που συνεχώς μειώνεται; Όμως μορφώθηκα στο δημόσιο και δωρεάν πανεπιστήμιο και του χρωστάω. Είναι μια μάχη που αξίζει να τη δώσει κανείς. Άλλωστε γιατί να με διώξουν από τον τόπο μου; Ας φύγουν εκείνοι.

Είναι πιθανό όταν διαβάζετε αυτές τις γραμμές ο νόμος να ψηφίζεται. Η κυβέρνηση θα τον

ψηφίσει με την ίδια αυταρχικότητα που ψήφισε το μεσοπρόθεσμο με ισχνή πλειοψηφία και με τον κόσμο να διαδηλώνει στο σύνταγμα και στις πλατείες. Θα ψηφίσει το νόμο για τα πανεπιστήμια ενάντια στις απόψεις των πρυτάνεων, των συλλόγων μελών ΔΕΠ, των εργαζόμενων στα πανεπιστήμια, των φοιτητών. Δεν μπορούμε να έχουμε εμπιστοσύνη σε μια κυβέρνηση που εκλέχθηκε με άλλο πρόγραμμα από αυτό που εφαρμόζει, που διαπραγματεύεται με μια κοινωνική ομάδα και αφότου βρεθεί κοινός τόπος μετά αλλάζει τους όρους, που μας υπόσχεται διάλογο και καταθέτει το νομοσχέδιο μέσα στο καλοκαίρι. Αν θέλησα να σας γράψω δεν είναι γιατί πιστεύω ότι μπορούμε μέσα στον Αύγουστο να εμποδίσουμε την ψήφισή του. Πιστεύω όμως ότι τα νέα παιδιά θα αντιδράσουν στην συρρίκνωση του μέλλοντός τους. Πολλοί πανεπιστημιακοί θα σταθούμε δίπλα τους και θα θελα να ακούσετε και μια άλλη φωνή από αυτή που προωθούν τα ΜΜΕ και να τους στηρίξετε, εσείς οι γονείς τους. Επίσης φοβάμαι ότι το φθινόπωρο θα γίνουν προσπάθειες αναθεώρησης του άρθρου 16 που θέτει κάποια όρια στην κατάργηση του δημόσιου χαρακτήρα του πανεπιστημίου. Ελπίζω η επιστολή μου να σας έδωσε κάποια επιχειρήματα σχετικά με το γιατί αυτή η αναθεώρηση δεν πρέπει να γίνει. Οι καιροί μας καλούν όλους να υπερασπισθούμε πολλαπλώς το σύνταγμα. Θα θελα να πιστεύω ότι θα το κάνουμε.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας και ζητώ συγγνώμη για τη μακροσκελή επιστολή μου

Με τιμή

Ξένια Χρυσοχόου
Καθηγήτρια, Πάντειο Πανεπιστήμιο
chrysschoou@eekpsy.gr